

JEROME K. JEROME

BİR KAYIKTA
ÜÇ KAFADAR

Çeviri: SELÇUK IŞIK

JEROME K. JEROME
BİR KAYIKTA ÜÇ
KAFADAR
(TABİİ KÖPEĞİ SAYMAZSAK)

Can Klasik

Bir Kayıkta Üç Kafadar (Tabii Köpeği Saymazsak), Jerome K. Jerome
İngilizce aslından çeviren: Selçuk Işık

Three Men In A Boat (To Say Nothing of The Dog)

İlk baskı: J.W. Arrowsmith, 1889

Bu çeviriye kaynak alınan baskı: Penguin Books, 1957

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2020

3. basım: Ocak 2021, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Editör: Şirin Etik

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak uygulama: Başak Nur Vanlıoğlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak resmi: © akg-images

Baskı ve cilt: BPC Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No.17/1 Oda:1

Esenyurt, İstanbul

Sertifika No: 48745

ISBN 978-975-07-4702-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza, No: 9/25

Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750747021

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

JEROME K. JEROME
BİR KAYIKTA ÜÇ
KAFADAR
(TABİİ KÖPEĞİ SAYMAZSAK)

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Selçuk Işık

♥can

JEROME K. JEROME, 1859'da, İngiltere'de doğdu. Babası ve annesinin ölümünün ardından, 14 yaşında okuldan ayrılmak zorunda kaldı ve sırasıyla demiryolu memurluğu, öğretmenlik, aktörlük ve gazetecilik yaptı. İlk kitabı *On the Stage – and Off* (Sahnede – ve Değil) 1885'te yayımlasa da, ona başarıyı getiren *The Idle Thoughts of an Idle Fellow* (Aylak bir Adamın Aylak Düşünceleri) ve *Bir Kayıkta Üç Kafadar* romanları oldu; bu iki kitap birçok dile çevrildi. Onların sağladığı finansal güvenceyle kendini büsbütün yazmaya adadı, romanlarının yanı sıra denemeler, oyunlar kaleme aldı. Mark Twain ve Bret Harte gibi yazarların da katkıda bulunduğu *The Idler* adlı aylık derginin kurulmasına yardım etti ve beş yıl boyunca onun editörlüğünü yaptı. 1927 yılında Northampton'da öldü.

SELÇUK IŞIK, 1986'da Çankaya'da doğdu. Çanakale Fen Lisesi'ni bitirdikten sonra Marmara Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümü'nde İngilizceyi yetkin şekilde öğrenen Işık, Jerome K. Jerome'un yanı sıra Paul Anderer, Ernie Trory, Henry David Thoreau, Charles Dickens gibi yazarların eserlerini dilimize kazandırmıştır.

Birinci Baskıya Önsöz

Bu kitabın esas güzelliği edebi üslubundan, kapsamından ya da içerdiği faydalı bilgilerden çok, yapmacıklıktan uzak samimiyetinde gizli. Bu sayfalar, gerçekten yaşanmış olaylarla dolu. Yazarın yaptığı tek şey bu olaylara renk katarak anlatmak; üstelik bunun için ek ücret bile almadan. George, Harris ve Montmorency düşsel varlıklar değil, etten kemikten canlılar; hele ki George rahat seksen kilo çeker. Düşünsel derinlik ya da insan doğası tahlili bakımından bu eseri cebinden çıkaracak işler yapılmış olabilir; gerek özgünlük gerekse kalınlık açısından bu kitabın boy ölçüşemeyeceği kitaplar vardır elbet, ama konu o iflah olmaz, umarsız samimiyetine gelince, bu eseri gölgede bırakacak bir kitap yazılmamıştır henüz. İçten okurların gözünde de bu kitabı değerli kılan şey, diğer cezbedici yanlarından ziyade hikâyeden çıkarılacak derse de ağırlık kazandıran bu özelliğidir.

Ağustos, 1889
Londra

I. Bölüm

Hastalıktan harap olmuş üç adam. — George ve Harris'in dertleri. — Yüz yedi hastalıktan mustarip biri. — Kullanışlı reçeteler. — Çocuklukta geçirilen karaciğer yetmezliğinin tedavisi. — Kendimize fazla yüklenmiş olduğumuz gerçeği ve tatil kararı. — Fırtınalı denizlerde bir hafta geçirmek mi? — George nehir gezisi öneriyor. — Montmorency itiraz ediyor. — Öneri üçe bir oyla kabul ediliyor.

Dört kişiydik: George, William Samuel Harris, ben-deniz ve Montmorency. Odamda oturmuş, pipolarımızı tütürüyor, nasıl da bitik olduğumuzdan bahsediyorduk — tıbben bitik olmaktan bahsediyorum tabii.

Kendimizi kartlaşmış hissediyorduk ve bu durum artık iyiden iyiye asabımızı bozuyordu. Harris eşine nadir rastlanır türden baş dönmesi nöbetlerine tutulduğundan dem vuruyordu. Öyle ki, o esnada ne yaptığını bilmez hale geliyormuş. George da baş dönmesinden yakınıyor, o anlarda kendini kaybettiğini söylüyordu. Bana gelince,

benim de karaciğerim iflas etmişti. Sorunun karaciğerimde olduğundan emindim çünkü az önce okuduğum karaciğer ilacının prospektüsünde listelenen karaciğer yetmezliği semptomlarının tamamına sahiptim.

Ne zaman elime bir ilaç broşürü geçse, söz konusu hastalığın en ölümcül haline tutulduğum hissine kapılmaktan kendimi alamam. Bedenen hissettiklerimle, hastalığın belirtileri harfiyen örtüşüyor gibi gelir hep.

Hiç unutmam, bir keresinde üstümdeki hafif kırgınlığın çaresini öğrenmek için British Museum'a gitmiştim — bahar nezlesine yakalandığımı sanıyordum. Kitabı raftan alıp bahar nezlesiyle ilgili bölümü okuduktan sonra sayfaları istemsizce çevirmeye devam edip miskin miskin diğer hastalıkları incelemeye başladım. İçine daldığım ilk hastalığın adı neydi şu an hatırlamıyorum (tek hatırladığım insanı bitap düşüren korkunç bir musibet olduğu) ama henüz “ön belirtiler” listesinin yarısına gelmeden bu hastalığa kapıldığımı anlamıştım.

Korkudan buz kesmiş halde bir süre öylece kalakaldım, ardından başa gelen çekilir diyerek sayfaları çevirmeye devam ettim. Çok geçmeden tifoyla ilgili bölüme geldim, belirtileri okur okumaz tifo olduğuma da kanat getirdim, meğer aylardır tifoymuşum da haberim yokmuş. Acaba başka hangi hastalıklardan mustaribim diye meraklanıp Aziz Vitus Dansı¹ denen hastalığı inceliyordum ki sonuç beni hiç şaşırtmadı, onu da kapmıştım. Mesele iyice ilgi çekici bir hal alıyordu benim için, bu yüzden listeyi baştan aşağı, alfabetik sıraya göre incelemeye karar verdim. Sıtmaydım, hatta bu hastalıktan kıvranıyordum ve bunun ölümcül evreye erişmesini de yalnızca iki haftacık vardı. Böbrek iltihabı desenez o

1. Çeşitli kas gruplarında istemdişi, düzensiz hareketlerle kendini gösteren hastalık. (Y.N.)

da vardı ama hafif seyrettiği için daha yıllarca yaşayabilirdim, yüreğime su serpilmişti. Ayrıca ağır koleraya yakalanmışım ve doğuştan difteriydim. Yirmi altı harf boyunca itinayla, ağır ağır ilerledim, sonunda yakalanmadığım tek illetin “hizmetçi dizi”¹ adlı hastalık olduğunu öğrendim.

Bu durum başta gücüme gitmiş, kendimi adam yerine konmamış gibi hissetmişim. Nasıl olur da “hizmetçi dizi” beni es geçerdi? Bu hastalık niçin benden esirgenmişti? Neyse ki, bir süre sonra açgözlülüğümü dizginlemeyi başardım. Eczacılık lügatında yer alan bilimle sahiptim sonuçta, o yüzden bencilliği bırakıp “hizmetçi dizi” olmadan da idare edebileceğime ikna ettim kendimi. Misal gut hastalığı beni gafil avlamıştı, en uğursuz evredeydim; çocukluğumdan beri zymosis² hastalığının pençesinde kıvrandığım ise gün gibi ortadaydı. Liste zymosis’le biterken hastalıklarımın da sonuna gelmiş bulunuyorduk.

Oturup uzun uzun düşünmeye başladım. Tıbbi açıdan ne tuhaf bir vakaydım ben öyle. Hele ki tıp fakülteleri için bulunmaz nimet sayılırdım! Ben dururken, öğrencilerin “hastaneleri arşınlamaya” ihtiyacı yoktu. Hastanenin ta kendisiydim ben. Tek yapmaları gereken etrafımda bir tur atıp diplomalarını almaktı.

Sonra ne kadar ömrüm kaldığını merak ettim. Kendi kendimi muayene etmeye çalıştım. Nabzımı ölçtüm. Başta hiç atmıyor gibi geldi. Sonra birden atmaya başladı. Saatimi çıkarıp sayayım dedim. Dakikada yüz kırk yedi saydım. Kalp atışlarımı hissetmeye çalıştım. Hiçbir şey duyamadım. Çarpmayı bırakmıştı. Zamanında biri-

1. Bursit. Vücudun çeşitli eklem yerlerindeki keseciklerin iltihaplanması. Genellikle dizleri üzerinden çok fazla durarlarda meydana gelir. (Y.N.)

2. Mayalanmaya bağlı hastalık oluşumu. (Y.N.)

leri kalbimin her zamanki yerinde olduğuna, attığına beni ikna etmişti etmesine ama o an için ortada bunu kanıtlayacak herhangi bir şey yoktu. Belimden kafama, vücudumun her yerini yokladım. Ancak ne bir şey duydum ne de hissettim. Bir de dilime bakayım dedim. Dili mi çıkarabildiğim kadar dışarı çıkarıp bir gözümü kapayarak incelemeye çabaladım. Sadece ucunu görebildim, bu uğraş sonucu elime geçen tek şey kızıl hastalığına yakalandığımdan emin olmak oldu.

O okuma salonuna sağlıklı, mutlu bir adam olarak girmiştım. Şimdiyse bir ayağı çukurda, enkaza dönüşmüş biri olarak, sürüne sürüne çıkıyordum.

Doğruca doktoruma koştum. Kendisi eski bir dostumdur; ne zaman hasta olduğumu sanıp ona koşsam nabzımı ölçer, dilime bakar, havadan sudan konuşur, para da almazdı. Şu an ona gitmekle büyük iyilik yapmış olacağımı düşündüm. “Bir doktor envai çeşit vaka deneyimlemekten başka daha ne ister ki?” diyordum kendi kendime. “Elinde benim gibi biri olacaktı. Her birinde altı üstü bir ya da iki hastalık bulunan bin yedi yüz hastasından edindiği deneyim, benden edindiğinin yanında solda sıfır kalacaktı.” Muayenehanesine bin bir güçlkle gidip karşısına dikildim.

“Pekâlâ, neyin var bakalım?” diye sordu.

Hemen söze girdim:

“Aziz dostum dertlerimle kafanı şişirip değerli vaktini almak istemem. Hayat kısa, benim hastalıklarımı dinlemeye senin ömrün vefa etmez. Ben en iyisi mi sana neyim olmadığını söyleyeyim. ‘Hizmetçi dizi’ yok bende. Neden ben de bilmiyorum ama gerçek şu ki bu hastalık bende yok. Bunun dışındaki bilumum hastalığa sahibim.”

Sonra ona bu sonuca nasıl vardığımı anlattım.

Bunun üzerine beni soyup küçümsercesine şöyle bir baktı. Bileğimi sıkıca kavrayıp hiç ummadığım bir anda

göğsüme bir yumruk patlattı ki bu çok kallesçeydi. Bu da yetmezmiş gibi bir de kafa atmaz mı? Sonra yerine oturup reçeteye bir şeyler karaladı ve katlayıp bana uzattı. Ben de reçeteyi cebime koyup kendimi dışarı attım.

Reçeteyi açmadan en yakın eczaneye gidip eczacının eline tutuşturdum. Adam da okuyup bana geri verdi.

Şaşkınlıkla, “Siz eczacı değil misiniz?” diye çıktım.

“Evet eczacıyım. Şayet bir restoran veya otel zincirinin başında olsaydım belki size yardım edebilirdim. Sadece eczacı olmam buna engel teşkil ediyor,” dedi.

Bunun üzerine reçeteyi açıp okudum. Şöyle yazıyordu:

Her 6 saatte bir;

1 kilo biftek

1 tane ellilik bira

Her sabah 16 km yürüyüş

Her gece 11.00'de uyku

Ayrıca zihniniz, aklınızın ermediği şeylerle doldurulmayacak.

Talimatlara bir bir uydum. Neyse ki tedavi işe yaradı da kefeni yırttım.

Karaciğer ilacının prospektüsüne geri dönecek olursak: Bu kez yanılmıyordum, tüm belirtiler bende mevcuttu, özellikle de “çalışmaya karşı genel isteksizlik hali” kısmı.

Bu hastalık yüzünden çektiğim acıları anlatmaya kelimeler yetmez. Çocukluğumdan beri bu illetin kurbanıydım. Küçük bir oğlanken bile yakamdan bir gün olsun düşmemişti. Kimse o sırada sorunun karaciğerimde olduğundan haberdar değildi. Tıp bilimi şimdiki kadar ilerlememiş olduğundan herkes sorunu tembelliğime veriyordu.

Sürüsüne bereket hastalıktan mustarip (hisseden) üç İngiliz beyefendisi (ve bir de köpek), hava değişiminin kendilerine iyi geleceğini düşünüp günlük hayatın koşuşturmacasından biraz uzaklaşmak isteyen kayak kiralayıp Thames Nehri'nde iki haftalık, dinlendirici bir gezintiye çıkmaya karar verirler. Fakat bu gezi planladıkları kadar dinlendirici olmayacak, abartmaktan hiç tasarruf etmeyen balıkçıları, kendini beğenmiş buharlı tekneler, güvenilirmez hava tahminleri, bir türlü açılmayan konserveler, çeşitli talihsizlikler ve maceralarla karşı karşıya geleceklerdir.

The *Guardians*'ın tüm zamanların en iyi yüz romanı listesinde yer alan, yayımlandığı ilk yirmi yıl içinde, dünya çapında bir milyondan fazla basılmasının yanı sıra filmlere, radyo programlarına, oyunlara ve hatta müziklere uyarlanan *Bir Kayakta Üç Kafadar*, tekrar tekrar dönüp okumak isteyeceğiniz bir mizah başyapıtı.

#dünyaklasikleri #ingilizklasikleri #mizah #gezi #thamesnehri

 can

 canyayinlari.com | f | | canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-4702-1

9 789750 747021